GAZETA LWOWSKA

W Poniedziałek *Nro.* 43. 17. Kwietnia 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiące

Uwiadomienie.

Przy rozdawaniu nagród za chów koni i bydła rogatego w Stanisławowie dnia 14. Maia z. r. otrzymały takowe następuiące osoby: 1) Po 20 Cz. Zł. w złocie za wypielęgnowanie naypięknieyszych po stadnikach skarbowych źrebców klasztor Mariampolski Siostr Miłosierdzia, Walenty Müller młynarz z Kryłosa i Poddany z Oleszowa Wasyl Huszyi. 2) Za wypielęgnowanie naypięknieyszych po stadnikach skarbowych klaczek po 6 Cz. Zł. w złocie Poddani Michał i Mikoła Kozaki z Tłumacza i Jurko Prokopów z Zagwozdza. 3) Po 12 ZR. w M. K. za wypielęgnowanie naypięknieyszych byków poddani: Iwan Kupczak z Słotwiny, Fedor Stefanciow z Jabłonki i Iwan Kosmanczuk z Kosmacza. 4) Po 8 ZR. w M. K. za wypielęgnowanie naypięknieyszych krów poddani Iwan Kupczak z Sołotwiny i Michał Skicak z Dzwinacza.

— Z Wiédnia d. 9. Kwietnia. —

Radość wiernych mieszkańców tey Stolicy z wyzdrowienia nayukochańszego Monarchy doszła naywyższego stopnia. Od dni kilka rozeszła się była wieść, że N. Cesarz Jegomość ieżli pogoda dozwoli dnia dzisieyszego pierwszy raz wyiedzie. Od samego rana piękny był czas; — prawdziwie dzień wiośniany; pierwszy po silnéy burzy, która zeszłego tygodnia panowała. — Nadzieia cieszyć się widokiem uwielbianego Monarchy z każdą wzrastała się godziną. Słabemi są wyrazy, do skreślenia tey radości, kiedy Monarcha ze Swoią dostoyną Małżonką, zaraz po godzinie 12 na tak zwanem mieyscu Bell' Aria wsiadał do powozu i przy tysiącznie ponawianych odgłosach ludu na wszystkich placach i ulicach licznie zebranego, poiechał do Prateru.

Za powozem Cesarskim iechał Arcy-Xiąże Następca Tronu, Arcy-Xiąże Franciszek Karol ze swoią dostoyną Małżonką Arcy-Xiężną Zofiią, Arcy-Xiąże Karol ze swoią dostoyną Małżonką Arcy-Xiężną Henryietą i Xiąże Salerno ze swoią dostoyną Małżonką Arcy-Xiężną Klementyną; około godziny 2 powrócił Cesarz Jegomość do zamku, otoczony zawsze mnóstwem ludu powietrzę radośnemi okrzykami napełniaiącego.

Co zaś radość owę pomnażało, to czerstwość twarzy Monarchy po tak ciężkiey chorobie, i widoczne uczucie, z którém Monarcha w ciągu swey przeiazdczki zapałowi ludu pozdrowieniem swoiem odpowiadał.

Powszechne oświecenie miasta i przedmieść, przy pięknym wieczorze, zakończyło uroczystość dnia tego, który na zawsze pamiętnym będzie w rocznikach Stolicy.

— Z Węgier. —

W nocy z d. 3. na 4. t. m. pożar wszczęty w uprzywileiowaném miasteczku Sommerein na wyspie Schütt zniszczył większą część onegoż i wiele rodzin przyprawił o wielką nędzę. Ogień wybuchnął o godzinie 12 w browarze, i z powodu wiatru burzy podobnego, który własnie tegoż wieczora powstał i trwał 48 godzin, tak szybko rozszerzył się w niższéy części tegoż miasteczka, iż niepodobna było ratować i 108 domów, kościoł reformowanych wraz z dzwonem, iakoteż bydło stały się pastwą płomieni.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugaliia.

Gwiazda z d. 2. Kwietnia zawiera następuiący list z Lizbony z d. 15. Marca:

»W Niedzielę dnia 12. Marca o godzinie 5 rano huk dział zamku S. Jerzego wraz z innemi i w porcie stoiących okrętów woiennych przypomniały mieszkańcom téy stolicy na nowo poniesioną stratę; salwy te i odgłos dzwonów trwał do chwili, póki śmiertelne zwłoki Monarchy nieprzybyły z pałacu Bemposta do klasztoru S. Wincentego da fera, gdzie są groby Królewskie. Dzisieysza gazeta nadworna zawiera uwiadomienie, Rejencyi ustanowioney wyrokiem z d. 6. t. m. pod naywyższym kierunkiem Infantki Dony Isabelli Maryi, iż sądy i władze administracyyne od dnia 13. Marca przez dni ośm będą zamknięte, a w Stolicy iakoteż w całem Królestwie, powinna być noszoną sześć miesięcy gruba a sześć miesięcy pół żałoby. Zwłoki zmar-

)(

łego Króla po onych na balsamowaniu złożono na katafalku pod bogatym baldachimem. Korporacyie duchowne, władze woyskowe i cywilne miały przystęp trzy dni, przez które ciało stawione było na widok, aby śmiertelnym zwłokom Monarchy, którego stratę głęboko Portugaliia czuie, ostatnią część okazać. Po iutrze odprawiony będzie w Stolicy obrzęd, od wieków dnia drugiego po pogrzebie Króla Portugalskiego zwyczaynie obchodzony, mianowicie złamany będzie herb Królewski na grobie zmarłego Króla; ten uroczysty akt w ięzyku Portugalskim zowie się: *Quebra dos escudos*. Spokoyność nie była ani na chwilę w Stolicy przerwaną i wszystkie doniesienia z wewnątrz Królestwa, zgadzaią się, że wiadomość o śmierci Króla, którego nie bardzo podeszły wiek, Portugalczykom ieszcze długiego życia spodziewać się kazał, wszędzie głęboki smutek sprawiła. Ta sama co i w Stolicy spokoyność panuie we wszystkich prowincyiach. Słychać, że owdowiała Królowa zaymie pałac Ajuda; inni twierdzą, że Monarchini myśli przepędzić kilka miesięcy w Madrycie u Króla Ferdynanda, swoiego Brata i swoich obiedwóch Córek, Infantek.

Hiszpaniia.

Gazety Paryzkie donoszą z Madrytu z d. 20. Marca: Dwor powrócił w d. 26. z Prado, powitany przez Infanta Don Francisco, który ze świetnym orszakom wyiechał na przeciwko Królestwa. Wczoray dla imienin Królowey były pokoie u Dworu i przypuszczano do ucałowania rąk. Z powodu śmierci Jego nayprawowiernieyszey Królewskiey Mości, nakazał Król trzechmiesięczną żałobę.

W d. 19. Marca (podług Gwiazdy) zaszło następuiące w Madrycie zdarzenie, które łatwo nieszczęsne skutki mogło było za sobą pociągnąć. Trębacz z pułku Hiszpańskiego Królowey Amalii znaydował się w szynku w dzielniey Barquillo. Kilku żołnierzy Szwaycarów, równie w tymże samym szynku będących, iak się zdaie poczęło sprzyczać się z owem trębaczem pułku Hiszpańskiego, z czego przyszło do gwałtowności. Kilku żołnierzy rożnych pułków Hiszpańskich załogi, którzy poblisko tego znaydowali się szynku, pośpieszyło na pomoc swoiemu towarzyszowi, Szwaycarów wsparli ziomkowie, i do tego przyszło, iż musiały wyyść z koszar dwie kompaniie uzbroione woysk Szwaycarskich. Utarczka tak była silna, iż Szwaycarowie na ulicy del Piamonte strzelali do Hiszpanów, 12 ludzi ranili i spokoyność tylko z wielką trudnością można było przywrócić. A że ten przypadek wydarzył się w dniu imienin Królowey, tedy szczęściem w różnych dzielnicach miasta gdzie słyszano strzelanie, sądzono, że takowe czynione iest dla uświetnienia uroczystości; i bez wątpienia, iż gdyby lud był wiedział, iż strzelano do żołnierzy Hiszpańskich byłby onym dał pomoc, i straszny krwi rozlew byłby nastąpił. Mowią, że ieden Szwaycar został ranny a ieden z Kapitanów o mało nie został zabity przez żołnierza Hiszpańskiego, i ocalenie życia winien tylko drugiemu żołnierzowi Hiszpańskiemu, który zamach swoiego towarzysza odwracaiąc, sam w rękę został raniony; wieczorem o godz. 6 Szwaycarowie kazali bić czapstrzyk a tambory szły podwoynym krokiem przez Prado. Ze wszystkich stron widziano śpieszących Szwaycarskich Oficerów sztabowych, podrządnych i szeregów. Dnia następuiącego wystąpiło woysko Szwaycarskie po za Puerta de Recoletes, gdzie byli ich Kapitanowie, i iak sądzą, aby do nich mieli mowę.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Król Jegomość podług naynowszych wiadomości z Londynu z d. 28. Marca iest zdrów, i tylko nieprzyiemne powietrze niedozwala mu ukazać się publicznie.

Arcybiskupi i Biskupi Kościoła katolickiego w Irlandyi przez deklaracyią wystawili obraz owych zasad swoiego Kościoła, które nayczęściey fałszywie są wykładane.

P. Kanning od trzech dni wysłał dwóch gońców do Lorda Ponsonby, który oczekuie w Plymouth pomyślney pory, aby udał się do Buenos-Ayres, i iak sądzą, dla przyłożenia się do iak nayprędszego załatwienia sporu między Brazylyią a Buenos-Ayres, przy którym handel Angielski ponosi szkodę.

Podług listów prywatnych z Indyiów wschodnich, które Morning Chronicle przywodzi, nie sądzą, aby Birmanie przystali na przełożone sobie przez Anglików warunki pokoiu. Tymczasem zdaie się podług zaszłych iuż okoliczności, że wzięcie ich Stolicy przez korpus Sir Archibalda Campbell nie dozna wielkich trudności. Birmanie okazuią naywiększą nienawiść przeciwko Seapom, zaś Europeyczykom są przychylni.

W Gazecie wychodzącey w Sierra Leone czytamy: »Okręt Król: Brazen odpłynął przed kilku dniami do zatok Beninu i Biafary, aby Kapitanów Clappertona i Pearce wraz z innemi osobami wyprawy na takie mieysce wybrzeża na ląd wysadził, iakie za naydogodnieysze zostanie uznane. Poczém ciż udadzą się do Soccatoo, gdzie Kapitan Clapperton pierwey z Majorem Denham czas nieiakiś bawił. Opowiadania Kapitana, potwierdza bliższe poznanie środka kraiu, mianowicie, że środkowa Afryka znacznie w cywilizacyi

postąpiła, i że im więcey Murzyn oddalony od szkodliwego wpływu handlu niewolnikami — tego hańbiącego piętna brzegów — okazuie się być bardziey ludzkim, rozumnieyszym, poczciwszym i przemyślnieyszym. Po przybyciu wyprawy do Soccatoo, niektórzy z Członków tamże pozostaną, aby z Sułtanem Bello wniyść w układy, i ustalić pewnieysze i trwalsze związki między Soccatoo a wybrzeżem; iedni starać się będą rozpoznać bieg Nigru, a drudzy zaymuią się rysunkami potrzebnemi dla umiętności, iak dalece tego okoliczności dozwolą. Widzieliśmy kartę, na którey są odkrycia Majora Denham i Kapitana Clappertona, i zdaie się nam pewną rzeczą, że Niger lub Joliba, która w nieiakiém oddaleniu płynie od Soccatoo, wpada do zatoki Benińskiey, i znayduiące się tamże ieziora (Lagos) i rzeki tworzy.«

»Wśród takich okoliczności okręt parowy mógłby ten niezmierny kontinent od zatoki Benińskiey aż do Fouhlalandu przepływać Kapitan Clapperton opowiadał nam, że wszystko złoto, przywożone do Tombuktu i Soccatoo, pochodzi z Zachodu i Południowego-Zachodu, i potwierdza, co nam nasi kupcy często mawiali, mianowicie, że nayobfitsze kopalnie złota zachodniey i środkowey Afryki nie daleko położone od Sierra Leone.

Francyia.

Podług uwiadomienia w giełdzie przybitego, Kassa umarzaiąca łożyła od dwóch dni codziennie na wykupienie 3procentowych wieczystych dochodów 280,000 fran. miasto dotychczasowey summy 260,000 fran.

Na posiedzeniu Izby Parów w d. 28. Marca miał Xiążę Doudeauville mowę pogrzebną na cześć Xięcia Mateusza Montmorency. Poczém Hrabia Courtarvel przedstawił rozbiór różnych prosb dotyczących się proiektów do ustaw Izbie przełożonych. (Takowe zostały odesłane do Kommissyi upoważnioney do rozbioru tych proiektów do ustaw.) Margrabia Malleville, zdawca Sprawy Kommissyi mianowaney do rozpoznania nowey ustawy o spadku, zdał szczególną sprawę z prośb do tey ustawy ściągaiących się. Poczém przystąpiono do rozbioru samego proiektu do ustawy; Hrabia Mole mówił przeciwko, Hrabia St. Romans za, a Hrabia Roy o proiekcie. Dalsze narady odłożono do dnia następuiącego.

W Izbie Deputowanych P. Fouquier-Long zdał sprawę imieniem Kommissyi ustanowioney rozpoznać nową taryfę myta. Doniósł ón Izbie, że Kommissyia przystała zupełnie na teoryie względem myta przez Prezydenta Rady handlowey i osad, P. St. Cricq, rozwinione, doświadczeniem za dobroczynne uznane, a przez opinią publiczną, iako za bardzo pomyślone przyięte i tylko niektóre poczyniła odmiany, aby szczególnie co się dotyczé wełny owczey, interes kraiowego rolnictwa z przemysłem pogodzić. Rozpoznanie nowey taryfy myta przeznaczono na d. 5. Kwietnia. P. Saladin imieniem Kommissyi upoważnioney do rozbioru proiektu do ustawy względem różney zamiany nieruchomości między prywatnemi, miastem Avignon i dobrami narodowemi, zdał sprawę i wniósł na przyięcie tey ustawy. Rozpoznanie takowey miało nastąpić dnia 31. 31. Marca. Odroczenie posiedzenia.

W d. 29. trudniła się Izba Parów dalszym rozbiorem ustawy o spadku. Baron Pasquier mówił przeciwko proiektowi. Minister Sprawiedliwości bronił takowego.

Poseł Francuzki w Konstantynopolu Jenerał Porucznik i Członek Izby Parów, Hrabia Guilleminot, oświadczył w liście swoim do Izby Parów, że całe swoie postępowanie podczas ostatniego Hiszpańskiego pochodu oddaie pod nayściśleysze rozpoznanie Izby. Dotąd nie będzie obecnym na posiedzeniach Izby, dopóki ta nie zawyrokuie, w sprawie niedawno swoiemu Sądowi poruczoney. (Sprawa ta obeymuie znane Ouvrarda ugody o dostawę w ostatniey woynie Hiszpańskiey, gdzie Jenerał Porucznik Guilleminot był Jenerałem Adjutantem Xięcia Angouleme, i dla tego maiąc pozwolenie Dworu swoiego, na czas przybył do Paryża.)

Gwiazda podaie listę osób, które maią towarzyszyć Marszałkowi Marmont, w iego nadzwyczaynem poselstwie do Petersburga: Marszałkowie polni: Hrabia Broglie; Wice-Hrabia Talon; Hrabia Denis Danrémont, i Wiktor Caraman. — Pułkownicy: Margrabia Podenas i de Castries. — Oficerowie Sztabowi i inni: Wice-Hrabia Alfred de Dames; Hrabiowie Villefranche i de Biron; Wice-Hrabiowie de Vogué, Emanuel de Brézé, de la Ferronays i de Caumont-Laforce.

Poseł W. Xięcia Heskiego w Paryżu Jenerał Porucznik Baron Papenheim umarł tamże d. 27. Marca na wodną puchlinę.

Znana sprawa sukcessorów P. la Chalotais przeciwko Gwiazdzie rozpoczęła się w d. 29. z. m. przed Trybunałem Policyi Paryzkiey. Sukcessorów zastępowali obrońcy: P. Berryer syn i P. Bernard z Rennes; odpowiedzialny Redaktor Gwiazdy, P. Aubry obrał swoim Adwokatem P. Hennequin. Adwokat Królewski P. Menjot de Damartin, otworzył rozprawy następuiącą uwagą: »Artykuł umieszczony w Gwiazdzie, iako sławę zmarłego Jeneralnego Prokuratora w Parlamencie Renneskim, Caradeuc de la Chalotais i samey tey rodziny naruszaiący, dał powód do tey sprawy.

Zupełnie nowe pytania będą tu wniesione. Czyli skarzący maią prawo, i czyli iest ich interesem prawnie się w tey mierze rozpierać? Czyli teraźnieysze ustawodawstwo zapewnia nietykalność pamięci zmarłych iako żyiących? Czyli nietykalność ta może być uwieczniona? Nakoniec, czyli owa nietykalność charakteru publicznego może być prawem dochodzona, tak, iak osób prywatnych? Te pytania będę musiał rozebrać, skoro WPanowie wysłuchacie obrońcy skarżących.« — P. Berryer rozwinął powody skargi, poczém dalsze postępowanie do osmiu dni odłożono.

Włochy.

Z Rzymu donoszą pod d. 25. z. m. Wiadomość o wyzdrowieniu N. Cesarza Austryi nadeszła do Rzymu d. 21. z. m. i sprawiła także tu,tay prawdziwą i powszechną radość. Podczas choroby Monarchy wiele osob bywało obecnych w kościele St. Maryia dell' Anima, gdzie odprawiano nabożeństwo, aby uprosić Naywyższego o wyzdrowienie Monarchy, z którego zachowaniem tak ściśle połączony iest interes Religii i Tronu.

Zjednoczone Niderlandy.

D. 28. Marca zamknięte zostały posiedzenia tegoroczne Stanów Jeneralnych mową Ministra Spraw Wewnętrznych.

Prussy.

Król Jegomość rozkazem Swoim Gabinetowym z d. 8. Lutego, raczył sukcessorom Poety Fryderyka Schillera na następuiące dwadzieścia pięć lat nadać przywiley do wyłączney przedaży pism wśród wszystkich Państw Swoich w tym sposobie, iż w ciągu tego czasu, pisma te ni w tym ni w innym formacie drukowane, niteż sprzedaż gdzie indziey podiętego przedrukowania nie będzie dozwoloną, pod karą przeciwko nieprawnemu przedrukowaniu, obiętą Pruskim powszechnym Prawem.

Rossyia.

W Petersburgu wyszło pod dniem 9. (21.) Marca następuiące ogłoszenie:

»Z naywyższego rozkazu N. Cesarza Jegomości postanowiono, iż d. 6. b. m. ciało wiekopomney pamięci zmarłego Cesarza Alexandra sprowadzone będzie z Czesmy do kościoła Katedralnego Kazańskiego, gdzie zostanie złożone na wystawionym tym celem katafalku, a po odprawieniu modlitw za umarłych i zaczętém czytaniu świętych ewangieliy, wpuszczane tam będą codziennie w oznaczonych godzinach, osoby wszelkiey klassy i wszelkiego stanu, dla oddania ostatniey powinności zmarłemu Cesarzowi Jegomości.«

Sprowadzenie ciała zmarłego Cesarza z Carskiego-Sioła do Czesmy, odprawiło się d. 5. (17.) Marca z obrzędem, (które opiszemy w następuiących Rozmaitościach), a orzak pogrzebny zachował taki porządek, iak w ciągu drogi z Taganrogu.

Gazety Berlińskie donoszą z Petersburga z d. 23. Marca: »Rodzina Cesarska bywa każdego dnia dwa razy (rano i wieczór) na nabożeństwie żałobném w kościele Kazańskim; niezmierne mnóstwo ludu uczęszcza do tegoż kościoła. Jeden po drugim wstępuie na stopnie katafalku, całuie trunnę i odchodzi drugą stroną.«

»Zwłoki zmarłego Cesarza złożone będą iutro w kościele SS. Piotra i Pawła.«

»W naszém Ciele dyplomatyczném na mocy Ukazu z d. 4. t. m. następuiące zaszły odmiany: Radca Stanu Hrabia Santi i Baron Ungern-Sternberg, udadzą się pierwszy iako Radca Poselstwa, drugi iako pierwszy Sekretarz Legacyi do Berlina. Radca Kolegii Xiążę Goliczyn, mianowany pierwszy Sekretarzem Poselstwa w Hadze; Radca nadworny Kiel iedzie iako pierwszy Sekretarz Legacyi do Neapolu, na mieysce Radcy Stanu Barona Karola Sacken, który w podobnym charakterze udaie się do Kopenhagi. Xiążę Dołgoruki przy Poselstwie w Rzymie mianowany drugim Sekretarzem Legacyi w Madrycie. Radcy tytularni: Wołkow, przy Poselstwie w Neapolu, i Hrabia Panin, drugi Sekretarz Legacyi w Madrycie, posunieni na Assessorów.

Xiężniczka Stefaniia Radziwiłłówna, mianowana damą honorową NN. Cesarzowych.«

Na przedstawienie Ministra Skarbu przez Monarchę zatwierdzonego, opłata cła od soli zagraniczney po powodzi r. 1824 wprowadzoney, gdy czas regulaminem celnym dla teyże ustanowiony upłynął, została dla kupców maiących przywiley na składy ieszcze na dwa miesiące dozwoloną, zaś dla tych, którzy takowego nie maią, na cztery miesiące.

Znany dóm handlowy: Braci Livio, w Petersburgu, zmuszony został w d. 25. Lut. wstrzymać swoie wypłaty.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Piotra Pillera.